

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikus törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 3 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felolós szerkesztő:

Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Katholikus autonomia.

(K. A.) Végre megtörtént az, melynek szönyegre hozatalát a liberalizmus oly soká késleltette. Az egyházpolitika programjának másrészt sietett megvalósítani, mert az létkérdés volt, hogy a hatalomban megmaradjon, tehát a 48-as párt egyik sarkalatos elvét magáévá tette. Taktikája bevált, a liberalizmus Magyarország örök szögyenére most is él és uralkodik!

Vajjon mi oka volt a kormányának, hogy a katolikus autonomia kérdését elodázza? Miért nem javasolta, miért nem terjesztette a Felsőház elé az anyakönyvvezetés, a polgári házasság életbelépte után az autonómiai kongresszus összehívását? Miért? Azért, mert az autonomia, melyet mi katolikusok kontemplálunk, nem felel meg sehogysem a liberalizmus izlésének és érdekeinek. Protestáns formában szerelem, mely tulajdonképpen egyetlen volna a hitelvek feladásával és a legnagyobb szolgálattal. Hiszen látjuk, hogy a protestáns autonomia kit és mit támogat. Vajjon egyháznak érdekelt? Az egyházkerületi gyűlések és szinodusok egészen mást mondanak!!

Midőn tehát szemünk előtt van a királyi leirat, mely a kormány előterjesztésére elrendeli a kongresszus egybehívását, a gyanút nem fojthatjuk magunkba; nem tehetünk róla, de bizalmatlansággal viseltetünk a kormány jóakarata iránt. Nincs benne semmi őszinteség! Mi sürgeti az autonómiát? Jól tudják odatönn a Bäufluklubban, hogy ha még tovább húznák-halasztanák, az egyházpolitikától úgy is elkeseredett, felingerült katolikus közvélemény elementáris erővel fordulna ellenük s ez minden bizonynyal elsodorná, megsemmisítené őket.

Tehát a szükség vitte rá a kormányt erre a lépésre, nem a jó akarat! Hát az őszinteség hol maradt? Az agitáció megindult s már a Tisza mentéről jön a hír, hogy a kormány már kiszemelte embereit, kik a katolikus autonomia kongresszusnak követői legyenek. Tehát résen legyünk!

De hát toglalkozunk egy kissé a kath. autonomia kérdésével. Mi tette szükségessé? Nem más, mint az államnak az egyházhoz való viszonya, melyet az 1848. évi XX. törv.-cikk 2. §-a megváltoztat, mely törvény-cikk kimondja, hogy a kath. vallás többé nem uralkodó vallás, hogy többé az állam pártfogására nem számíthat, hogy vele karöltve nem működik a haza jólétére. Degradálta a katolikus vallást a bevett vallásfelekezetek sorába. Ha tehát az állam elkülönítette magát, megszüntette protektori tisztségét, kell, hogy lemondjon azon jogokról

és kiváltságokról, melyeket mint a katolikus vallás védője élvezett s ezen jogokat ruházza át a világi hűvekre. Azonban erre nem volt hajlandó, mert a magyar katolikus egyháznak tekintélyes vagyona van, már pedig nagyon nehéz volna neki a pénzzel és a birtokkal együtt a hatalmat is átengedni. Mi következett ebből? Azon abnormis állapot, hogy a király személyes jogát kénytelen volt megosztani a felekezeten kívüli vallástalan kormánnyal.

A magyar katolicizmus tehát függetleníteni akarja magát azon kormánytól, mely őt még azon védelemben sem részesítette, melyet a bevett vallásfelekezetek élveznek; önmaga akarja intézni sorsát a papság és a hívő katolikusokkal annál is inkább, mert nem titok a kormány törekvése, mely érvényt akar szerezni az 1848. évi XX. t.-cz. 3. §-ának: „Minden bevett vallásfelekezet egyházi és iskolai szükségéi közálladalmi költségek által fűdöztessenek s ezen elvnek részletes alkalmazásával a miniszterium az illető hittelekezetek meghallgatásával a közelebbi törvényhozás elébe kimerítő törvényjavaslatot fog előterjeszteni.“ A szándék világos, meg kell hiúsítani azt a jó akaratot, azt a gondoskodást, melynek alkalmazásával mi volnánk a vesztesek. A protestánsok bele mennének, csak egy kicsit biztatnak őket, úgy, a mint az egyházpolitika behozatala előtt tették. Hiszen a katolicizmus megtöréséről van szó! Mily édes a bosszú! De egy tapasztalattal meggyőződhetek róla a felekezeten kívüli törvénybe iktatásánál, hogy nagyon keserű a gyümölcse. Most már lemondanának róla, hanem hiába, későn van!

Daczára ezen szomorú reminiscenciának lelkiünk örömevel üdvözöljük a kath. autonómiai mozgalmat, milliók lelke hő kívánságával találkozik a felségének leirata. Az autonomia három lényeges dolgot vesz ki az állam kezéből, hatásköre kiterjed: 1. a személyi, kinevezési ügyekre, 2. a köznevelés terére, 3. a kath. egyházi és iskolai javak és alapítványokra. Hol volnánk most, ha ezeket a separatistikus törvények fennállása óta teljesen függetlenül adminisztrálhattuk volna! Valljuk meg őszintén: lanyhák, gyávák voltunk, a hatalom pedig felhasználta ezt, eleinte mint a vampir szármáyai legyezetésével odáig vitte, hogy lassanként kiszitta vérünket, midőn pedig a nagy vérvesztés után felébredtünk, odatette a torkunkra kését, hogy a szót belénk fojtja! A végveszélytől megóvott bennünket egy hatalmasabb kéz, új erőt kaptunk, a vérkeringés a magyar katolicizmus elsatnyult testében megindult!

A jelenlegi mozgalom második kísérlet az ébredéshez. 1870. év október

26-ika volt az a nap, melyhez oly nagy reményeket fűztünk. Ugyanis b. e. Simor János hercegprímás ekkor nyitotta meg a kath. autonómiai kongresszus gyűlését. Nemsokára fájó szívvel kellett tudomásul venni, hogy a tanácskozások nem vezettek eredményre. Sajnos, hogy ebbe személyi érdekek is beleavatkoztak. A szentszék első sorban nem viselkedett synphatiával az önkormányzat iránt; a kormány duzzogott, hogy a kongressus megtartására az intézők nem kértek tőle felhatalmazást, a szervezeti szabályokat nem terjesztették föl jóváhagyás végett, pedig ehhez az országgyűlésnek semmi köze sincs, amint nem volt a protestáns önkormányzat megerősítésénél sem. A szervezeti jogot a törvény a királyra ruházta, midőn a protestánsok kidolgozták szabályaikat. Tehát most is elvárhatjuk a jóakaró kormánytól a gáncoskodást hanem majd utalunk az 1761. XXVI. t.-cz. 4. §-ára!

Sikertelenné tette a kongressus működését követelnek visellete; absurd kívánságokkal léptek fel. olyan elveket is hangoztattak, melyek egy kis Josefínizmus jelleget viseltek magukon. Most már megváltoztatták nézetüket, mert nagy benéiciumban ülnek!! Hiányzott a lelkesedés, ügyök sikerében magok sem bíztak, nem csoda, hogy megfeneklett és csak a mai helyzett tudott oda vinni bennünket, miszerint előírantsuk az egyedüli mentőeszközt.

Miért mondtam el ezeket? Hogy a jelenben okuljunk, elővigyázóbbak legyünk, ha az óhajtott sikert elakarjuk érni. Szervezetlenség, tapintatlanság visszaesést szülhet.

Most tehát rajtunk a sor, hogy helyzetünk javítsunk, a mult szenvedései, csalódásai okosabbakká tehetek már minket.

Mit akarunk? Olyan önkormányzatot, a kath. kérdések olyatén megoldását, mely kizárja mindazt, ami és aki a kereszténytelen államhatalomhoz tartozik, vele összefügg. Teljesen szakítani vele, tudjuk már, kinek lehet hinni! Hogy pedig a szervezkedés a kívánt eredményre vezessen olyan képviselőket kell megválasztani, a kikben minden zaklatott katolikus szív megbizhatik.

Qualifikációt is követelünk! A papnál csak azt, hogy távol álljon a stréberség szellemétől, a többiben biztosított szent hivatása és egyházjogi tudománya. A világiaktól pedig mit követelünk? Most midőn már több eperesi kerületben megindult a mozgalom a világi kath. férfiak választásában, mondjuk ki, hogy autonómiai követ csak az lehet aki: a kath. körnek tagja, katolikus élete kezességű arról, hogy a szent ügynek bátor harczosa lesz, aki nemcsak szóval

Mai lapunk 8 oldal.

mondja magát katolikusnak, hanem vallását tényleg is gyakorolja. Ezek a tudományon kívül elengedhetetlen kellékek; ha ezeket nem vesszük figyelembe, ha beválasztunk műkatolikusokat, vagyis olyanokat, akik a szent keresztség vizén kívül semmi sem mutatja a katolicitást, ha olyanokat küldünk oda, a kiket hatalmi, személyi vagy pénzüri vezet, akkor az alapot elhibáztuk s az egész alkotmány, melynek építéséhez, igazán az utolsó órában fogtunk, összedől. Ki tudja aztán, lesz-e teremtszó, mely romjaiból új életre kelti?

Egyházmegyénk ne maradjon utolsó-nak, kezdje meg a szent agítációt most, mindjárt, hála Isten derék papoknak, jeles katolikus férfiakban nem szűniködni! De még valamitől óvjon kedves paptársaimat! Most, hogy kezd más, frissebb szellő lengedezni, azok a jó urak, akik előtt csak hecczkaplások voltunk, felkeresnek minket, szívesen társalognak velünk, — be kell gombolni a talárt és a szerzetesi öltönyt egészen, ne legyen nyílás, melyen keresztül a liberális mézes-mázos szó szívünkhez férjen!

Egyházmegyénk ne maradjon utolsó-nak, kezdje meg a szent agítációt most, mindjárt, hála Isten derék papoknak, jeles katolikus férfiakban nem szűniködni! De még valamitől óvjon kedves paptársaimat! Most, hogy kezd más, frissebb szellő lengedezni, azok a jó urak, akik előtt csak hecczkaplások voltunk, felkeresnek minket, szívesen társalognak velünk, — be kell gombolni a talárt és a szerzetesi öltönyt egészen, ne legyen nyílás, melyen keresztül a liberális mézes-mázos szó szívünkhez férjen!

Egyházmegyénk ne maradjon utolsó-nak, kezdje meg a szent agítációt most, mindjárt, hála Isten derék papoknak, jeles katolikus férfiakban nem szűniködni! De még valamitől óvjon kedves paptársaimat! Most, hogy kezd más, frissebb szellő lengedezni, azok a jó urak, akik előtt csak hecczkaplások voltunk, felkeresnek minket, szívesen társalognak velünk, — be kell gombolni a talárt és a szerzetesi öltönyt egészen, ne legyen nyílás, melyen keresztül a liberális mézes-mázos szó szívünkhez férjen!

Egyházmegyénk ne maradjon utolsó-nak, kezdje meg a szent agítációt most, mindjárt, hála Isten derék papoknak, jeles katolikus férfiakban nem szűniködni! De még valamitől óvjon kedves paptársaimat! Most, hogy kezd más, frissebb szellő lengedezni, azok a jó urak, akik előtt csak hecczkaplások voltunk, felkeresnek minket, szívesen társalognak velünk, — be kell gombolni a talárt és a szerzetesi öltönyt egészen, ne legyen nyílás, melyen keresztül a liberális mézes-mázos szó szívünkhez férjen!

Egyházmegyénk ne maradjon utolsó-nak, kezdje meg a szent agítációt most, mindjárt, hála Isten derék papoknak, jeles katolikus férfiakban nem szűniködni! De még valamitől óvjon kedves paptársaimat! Most, hogy kezd más, frissebb szellő lengedezni, azok a jó urak, akik előtt csak hecczkaplások voltunk, felkeresnek minket, szívesen társalognak velünk, — be kell gombolni a talárt és a szerzetesi öltönyt egészen, ne legyen nyílás, melyen keresztül a liberális mézes-mázos szó szívünkhez férjen!

Dalok.

Irtó: FÜZY ANTAL.

Rózsabokor virágozik a...

Rózsabokor virágozik a
Kis kertembe,
De sok kis lányt szerettem már
Elteltem,
Még sem akadt a sok között
Igaz párom,
Azt az egyt, az igazit
Egyre várom.
Sárgul a lomb, hull a levél,
Műlik a nyár,
Elhullatott, elszállott a
Dalos madár;
Lesz még tavasz, kizöldül az
Erdő fája,
Én se leszek sokáig már
Ilyen árva.

Nem kérdelem én...

Nem kérdelem én, mért oly sötét,
Mért oly ritkán derült az ég?
Csak egyszer a te szivedre
A szerelem napja sütné
S meg hozná rá a tavaszt;
Szerelmem beültetném,
Csókjaimmel öntözgetném
S elfeledném a panaszt!

Megüztem a rózsámnak:
Kereshet már mást magának,
Én is találtam magamnak
Kedveselhet, csinosabbat,
Hej csak attól tartok még:

leendő nyugdíjaztatását fogja kérelmezni. A hétfői közgyűlésen azonban becsület-szóra tett ígérését be nem váltotta. Addig is míg ez ügyet egész terjedelmében ismer-tjük már most jelezzük a közönség előtt, hogy Havranek József polgármester a becsületszavát megszegte!

A szentté-avatás Rómában.

Róma, 1897. május 28.

A kath. Egyház kétszer kanonizál; elő-ször és logfökepen, midőn a tétveg és ingadozó emberi észtl megtámadott igazságokról ünnepé-lyesen megvallja, hogy azok a hit kincséhez tartoznak, hogy föltétlenül Istennek szava, a természetfölötti kinyilatkoztatás objektuma; másodsor pedig midőn egyes fiairól vallja meg, hogy ez igazságok verőfényében éltek s hogy a kinyilatkoztatott hit bennök meggyőződésé, sőt több: csodás és hősiésen magasatos léletté domborodott ki. Ily ünnepélyes megvallás a kanonizáció, ilyen ünnepélyes megvallás volt, midőn a Szentatya, XIII. Leó az elmúlt áldozó-csütörtökön Zaccaria Antal és Fourier Péter atyákat a szentek közé sorolta s csalhatatlanul kihirdette az egész kath. világnak, hogy e fér-fiakban az Istennek hozzánk való lehajlása egy hősi felmagasztalásnak lön forrásává!

Az ünnepély fénye csodásan magasatos volt; a kath. Egyház a maga egységében, fényében, hitében és nagyszerűségében pompázott és tündökölt itt. A remekül díszített szent Péter templom: már korán reggel megszálta a 60 ezer embert meghaladó tömeg s várta a Szentatya eljövételét. A pápai trónt ekkor már körülvevették a hatalmak követői, a diplomáciai testületek, a máltai lovagok, a római főnemesség s legvégül megindult a menet a Vatikánból. Elüljártak az összes szerzetesrendek 12—12 taggal; erre a bazilikák kanonokjai következtek; a pápai kamarások; a pápai rendek lovagjai; a róta és a ritusok kongregációjának tagjai;

az apátok és szerzet-generálisok; azután igazán főlemelő látvány tárult eléuk: 220 püspök jött hóféhér ruhában, köztük Császka kalocsai érsek s Steiner és Dessewffy püspökök; legvégül pedig s közvetlenül a Szentatya előtt jött még 30 bíboros s erre a Szentatya a „sedia geatorian“ áldást osztva mindentelé.

A szentté-avatás azonnal megkezdődött; háromszor léptek elő a posztulátorok, kérve a szentté-avatás kihirdetését; először instanter, majd instantius s végül entatissime. A Szentatya mindig halogató választ adott s imát rendelt s így énekelte azután az egész óriási nagy néptömeg a Mindenszentek litániáját, a Misereere-t s végül a Veni Creator-t; mire a Szentatya felállt trónusán s ünnepélyesen szenteknek mon-dotta ki Zaccaria Antalt és b. Fourier Pétert, a „Miasszonyunkról“ nevezett s nálunk Magyar-országban is nagyon elterjedt apácák rendjének alapítóját.

Következett a szentmise, melyet a bíbor-nokok dékánja: Oreglia bíboros mondott rend-kívül fényes segédlettel s a Szentatya asszisztált trónusán. Soha nem látott szertartások s meg-indító jelenetek következtek, a Szentmise alatt; főleg az Offertoriumnál, mikor gerliczékét, galambokat s aprónál apróbb énekes madarakat ajánlottak fel a papok a Szentatyának; gyertyát, kenyeret, bort s mialatt a felajánlás történt, az egész sextinai kar énekelte az offertoriumot s ime . . . egyszerre száznál több főből álló gyermek-kar viszonzotta a kupola szédítő ma-gasságából az Alleluját . . . oly megindító s elbűvölő volt e jelenet, oly édes s harmónia, hogy mindenkit főlemelt, minden szem s minden szív fölfelé tört. Közben előbbre haladt a szentmise s azután Úrfelmutatás alatt újra megharsantak a kupolából az ezüst kürtök s harsonák tisztán csengő, szívet, lelket átjáró mélabus hangjukkal, hogy azután az énekesek-nek adják át végleg az ünnepély befejezését.

A Szentatya most újra megelőzve a püspö-köktől és bíborosoktól, kivonult a templomból. Megvolt tiltva az ő óhaja szerint minden akkla-

Bár a szemé ragyog jobban,
A szíve meg másér' dobban —
Mégbánhatnám a cserét!

A pokol tüze.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti tárczája. —
Irtó: NÉMETH ÖDÖN.

A bálteremben még javában állott a mulat-ság, midőn Takács Pál odament a feleségéhez. Az asszonyt éppen akkor kísérte helyére egyik tánczosa. Máskor halavány arca ki volt pirulva a keringőzéstől s fekete szemei szokatlanul ragyogtak.

— Készüljön Iona! — Hazamegyünk!

— Már? — kérdezte az asszony csodál-kozva. — Hiszen senki sem távozott még.

— Azt hiszem nem vagyok köteles a mások kedvéhez alkalmazkodni.

— De hát miért akar már elmenni? — kér-dezte az asszony s tükrözve tekintett férje arczára.

— Mert nem akarok itt maradni — vála-szolta Takács ingerülten. — Ha maga olyan jól mulat, itt maradjon. Megyek magam!

Az asszony nem válaszolt semmit. Fölvette legyezőjét a bársony pamlagról. Mosolyogva meghajította magát közel levő női ismerősei előtt, aztán férje karjára támaszkodva távozott a bálteremből.

Még akkor is mosolygott, mikor a hatyru prémes belépőjét férje föladata rá.

Csak mikor már benn ültek a reájok vára-kozó fogatban, változott el arca s kétségbe-esett szomorúsággal nézett ki az üveg ablakon a hóval borított fagyos utra. Rövid ideig hall-

gattak mind a ketten. Végre megszólalt az asszony.

— Mi baja van már megint?

— Semmi! — válaszolta Takács röviden, pedig egész erejéből küzdött, hogy lenyűgöző érzelmének forrongó katlanát. Valami féktelen düh csapkodta idegeit, alig tudott nyugodtan ülni. Szerette volna bezúzni öklével azt az üveg ablakot, mely az uton végig száguldó fa-gyos szelet felfogta. Szeretett volna tombolni, erditani s talán mégjobban jajgatni, sirni keser-ves kinyájában. Elfakult a világ minden érdeke előtte, egy sötét, végtelen mélységű kőd ta-karta be előtte az egész mindenséget. Csak az az asszony, — a ki mellette ült — jelent száz-féle alakban a téli éjszakába meredő tekintete előtt. Szerette ezt az asszonyt végtelenül, de egy-egy pillanatban megtudta volna fojtani. A határtalan szerelem és annak nyoma a kegyet-len gyűlölet pillanatonként változott lelkében.

Azon közben hazaértek. Kinyitotta a fogat ajtaját s kíségette az asszonyt. Szóltalan men-tek be a házba s ugyanazzal a hangtalansággal feküdtek le.

Mikor elfujta a gyertyát, nem kellett többé arczvonásai fölött uralkodni. Atenged-hette magát keservének. A képek gyorsan vál-toztak felhevült agyában s a sok munder közül csak egy kétségbeesett sejtelen maradt meg vál-tozatlan, hogy őt megcsalja a felesége.

A csendben, mely a sötét szobát körül-fogta, úgy tetszett neki, hogy a felesége pár-nába temetkezve elfojtottan zokog. Felemelkedett fekvő helyzetéből s megfeszítette halló ideg-zetét. Nem csalódott. A pár lépésnyire levő ágyból halk zokogást hallott. Egy pillanatra jobb érzéke lett urrá felette, megsajnálta az

máció, a lelkesedés minden kitörése és azért néma üdvözlöt szállt feléje s mégis ékesen szóló: ezer és ezer kendőt lobogtatott a nép s dacára annak, hogy égett a hévtől, nemesen tartózkodott minden üdvözlő szótól, csak midőn az odakápolnába lépett, akkor tört ki az elfojtott lelkesedés és a világ minden tájáról összegyűlt hívők ajkáról felhangzott: éljen a Pápa, XIII. Leó!

Adja Isten, hogy míg a többi nemzetek s katholicus népek még mindig termékenyek szentekben; nekünk magyaroknak is — kiknek talajáról az Árpádházzal együtt mintha a Szentség fája is kirothadt volna — legyenek legalább legközelebb boldogjaink.

Városi közgyűlés.

A város május 31-én tartott közgyűlése, mely rekkenő melegben déli 12 óráig tartott, igazán nem érdemi meg azt, hogy azzal hosszabban foglalkozunk. Soha még erélytelebb törvényhatósági bizottság nem vezette a város sorsát, mint ez a mieánk.

Első sorban megállapíthatjuk, hogy a közgyűlés egyetlen fontosabb kérdésben sem határozott, hanem eltemette azokat a bizottságok csendes ülébe, ahol majd sikeresen átaluszzák a kánikulai hőséget. Csoda-e aztán, ha ilyen áltató rendszer mellett minden üdvös dolog elalszik?

Felesleges is talán mondanunk, hogy e pihentető indítványt-tevő maga a polgármester volt, aki igazán dicsőre méltó fiúként tette skartba azokat az indítványokat, amelyek egy vagy más érdekeket sértettek.

A közüző gép beszerzését már elhatározta egy ízben a közgyűlés, de mert egy-két magánbányatulajdonosnak kárt okozna, ha felállítanák, a polgármester indítványára a közgyűlés önmagával ellentétbe helyezkedett s amit egy ízben hasznosnak tartott, azt most károsnak látott, és újból fognak egy félévig tűnődni azon, hogy helyes-e annak beszerzése vagy sem.

Pedig a városi utczák nyomorúsága, azok a pocsolva-fészkek a legkiáltóbb bizonyítékai annak, hogy mennyire szükségünk volna egy közüző gépre. Eljűn majd az ősz esős idejével

s akkor majd áldhatjuk azokat, a kik szives gondoskodással behagyják továbbra is a pocsolványában.

De Winkler főmérnök igen alaposan megvilágította a helyzetet. A mai rendszer mellett a bányapénztár mindég veszteségre dolgozik, a közüző gép pedig több mint egy harmadával leszáltalán a költségeket. Tehát nemcsak városi utczáink, de közpénztárunknak is érdekében állana, hogy a közüző-gép minél előbb felállítassék.

Egészen összefügg a sártenger a sötétséggel. Nagyon szepen kiegészítik egymást, a polgárság nagyobb bosszantására. Azt hinné az ember, hogy a polgármester szereti a sötétséget, a melynek sűrű leple sok mindent eltakar s azért indítványozta, hogy a villanyos világítás fölött gondolkozzunk még egy kicsit. Ugy lehet, hogy e gondolkozás majd azt eredményezi, hogy újból megkötik a gáztársulattal 30 évre a szerződést, a minek természetesen következménye az lesz, hogy mi fogjuk legtovább élvezhetni a gázvilágítást.

A közgyűlés harmadik fontosabb tárgyát a felsővárosi iskola sokat hányott kérdése képezte, amelyet ismételtelen is sikerült a bizottsághoz visszautasítani.

A közgyűlést különben Fiáth Pál báró elnökléte alatt tartották, a ki az ülés elején Pallér Kelemen emlékének adózott hálás elismeréssel s emléket jegyzőkönyvben indítványozta megörökíteni. Azután előterjesztést tett a házipénztár megvizsgálásának eredményéről, a melyet, mint már említettük, a főispán teljesen rendben talált. Kifejezte a főispán azon szándékát is, hogy a külső gazdaságot is megfogja tekinteni s felkérte a bizottsági tagokat, hogy a ki érdeklődik a vizsgálat iránt, csatlakozzék hozzá.

Ezután Fekete József bizottsági tag interpellációját olvasták fel, a melyben azt a kérdést intézi a polgármesterhez, hogy az agintézeti elnöki szék miért nincs még most, egy év eltelté után sem betöltve? Havranek polgármester jelenti, hogy sikerült Madaras Lipótot megnyerni azon föltétel alatt elnöknek, ha helyettes elnököt választanak, a ki őt a nyári idény alatt, míg távol van, helyettesíti.

A másik interpellációt Fröschl János tette a csapatkórház építésére vonatkozó egységáraknak Pencs Imre bizottság tag által történt lemosolása miatt. A közgyűlés az interpelláció alapján megengedte, hogy az egységárakat

bárki betekintse, sőt azokat le is másolhassa.

Azután a főispán kiegészítette az igazoló és a loávató bizottságot, a mely bizottságok e kinevezés folytán a következő tagokból állanak: Az igazoló választmány elnöke: Dr. Fanta Adolf, tagjai: id. Almásy Ferenc, Herczeg Ignác, Nagy Ignác, Farkasdy Dezső, Dr. Kövesy István, Pálffy Károly, Tóth Arthur és Tóth Antal. A loávató bizottság elnöke: Karl József, tagjai: Almásy János, Antal József, Birki János, Keresztes Ignác és Pauer István.

A városi tanácsnak a számvitel és a pénztári kezelésről szóló előterjesztését Mohai Lajos főszámvéve indítványával módosítva terjesztik fel jóváhagyás végett a miniszterhez.

A Pallér Kelemen halálával megürült iskolaszéki tagsági helyre egyhanglag Madaras Lipótot választották meg.

Azután nyugdíjazták a következő tisztviselőket:

Hellensteiner Imre volt közgyámot 616 frttal, Gödör Lajos volt kiadót 602 frttal, Laczkovics Miklós irnokot 495 frt 96 krral, Zákics Miklós adóveghajtót 395 frt 88 krral.

Üzvegy Lambrecht Jánosné nyugdíját pedig 268 frt 60 krrban állapították meg.

Farkas János volt rendőr nyugdíja iránti kérvényét elutasították s ezzel precedenst alkottak arra nézve, hogy a bűnösöknek nem jár nyugdíj.

Juli Istvánt a közgyűlés szavazattöbbséggel I. számvéveinek jelentette ki és ez alapon neki 1200 frt fizetés és 300 frt lakbér utalványoztatik ki évente.

HIREK.

— A májusi ájtatosságoknak, a melyet a szt. Ferenczrendiek templomában tartattak, immár vége van. Hogy Szűz Mária tisztelete nem holt ki a székesfejérvári kath. hívők szívéből, eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy a templom naponként megtelt ájtatoskodókkal, akik bánatukban vigasztalást, küzdelmükben bátorságot, a szerencsétlenségek közepette a kétségbeesés ellen erőt nyertek a szűz Anya lábainál. Az áhitat növelését nagyban előmozdította a „Ferenca József” növelde bejáró és

asszonyt. Hátha mégis csalódott s az asszony ártatlan?

Egy ideig jól esett neki ez a reménykedés, kezdte támogatni minden félét családása lehetőségét. Aztán megint csak eszébe jutott a ma esti jelenet s egyszerre tünkre tette előbbi okoskodását.

Nem, tisztán, világosan emlékszik, hogy ma este midőn felesége Törös képviselővel beszélt, mennyire elvult az arca változva, látta messziről a szokatlan boldog kifejezést neje arcán. Kíváncsi volt miről beszélnek. Hozzájuk ment. Csak akkor vették észre mikor közvetlenül mellettük állott. Előtte van most is mind a kettőnek az arca, meg voltak lepetve. Tekintetet váltottak és hirtelen meglehetősen ügyetlenül és zavartan más tárgyról kezdték beszélni. Tehát titkolódtak előtte. Mi titkos beszéde van nejének Törössel, a mit neki nem szabad tudni? És miért volt vele szemben felesége olyan tüntetően érzélgős a meglepetés első zavarán után?

Mint megannyi örlő szű támadta meg betegesen féltékeny lelkét számtalan hasonló kérdés, melyek majd meg örjítették.

Reggel volt már, mikor hosszas hánykolódás után elszunnyadt és majdnem dél volt már midőn fölébredt.

Nem beszélt a feleségével egy szót sem s az ebédnél is hallgatagon ültek egymás mellett. A gyermekek csevegése is bántotta, ingerelte s midőn a legkisebbik ebéd után odatotyogott hozzá és felajart térdére kapaszkodni, olyan ingerülten taszította el magától, hogy a kis gyermek majd elesett. Mikor pedig a félő, szépegő kis gyermek az anya szoknyájába kapaszkodott s az szó nélkül ülbe vette a kicsikét és megsimogatta szöke fürtös kis fejcsékjét s úgy

vizagstalta, — megbánva durvaságát, de hogy elejét vegye minden érzélgős jelenetnek, hirtelen fölkelt és szó nélkül magára hagyta családját.

A delután hivatalában töltötte, este a a kaszinóba ment. Unta azt a zürzavaros lármát, mert haza nem akart menni. Csak késő éjszakán vetődött haza. A felesége mozdulatlanul fekött ágyában, mintha aludna, de sejtette, hogy ébren van s csak tettei az álmat.

Az éjszaka s a következő napok az előzőhöz hasonló képen teltek el. Csak a legszükségesebb alkalmakkor találkoztak a feleségével s akkor sem beszélt vele. Nappal a hivatalos akták közé temetkezett s csak késő éjjel ment haza. Így ment az vagy két hétig.

Néha lopva a felesége arczát vizsgálta s megdöbbsent azon a rohamos változáson, melyen nap-napután keresztül ment. Látszott rajta, hogy sokat sir és sokat szenvedt. Halavány volt s a szemei alatt mind mélyebbek lettek a kimerülés kék karikái.

A szóltan szenvedés látása arra a gondolatra vezette, hogy felvilágosítást kellene kérni feleségétől. Hátha tévedés volt az egész?

De aztán eszébe jutott sok apróság, mely házaságuk ideje alatt történt, melyek olyan gyakran ébresztették föl lelkében a féltékenységet emésztő lángját. Igaz, hogy akkor világosan kimagyarázott mindent feleség, úgy, hogy kétkedése mindannyiszor elpihent.

Most midőn egész kétségtelennek tünt föl előtte megcsalatlása, lehetetlennek tartotta az igazolást, más részt félt, hogy elámitaná a felesége s ő továbbra is, — ki tudja mióta — a felszarvazott férj nevetéséges szerepét játszán. — Ez alkalmommal szilárdul el volt tőkléve,

hogy megmutatja az asszonynak, hogy ő nem olyan ostoba, mint a milyennek ő tarja.

Pedig szíve mélyén titkon, úgy óhajtott volna, ha mégis alaptalanná válna gyanúsítása.

Egy reggel újságot olvasott s a felesége a gyermekekkel volt elfoglalva. Lopva néha a feleségére pillantott s azt szokatlanul vidámnak találta. Az ajka szegletén valami visszatartott mosoly játszadozott.

Meglepte, sőt némileg megijesztette fölfedezése. A jelenlegi családi viszály közben minő öröm érhethe feleségét, a melyről ő nem tud? Rettenetes sejtélem kedte gyötörni. Felesége jókedvének magyarázatát csak gyanújával kapcsolatosan tudta megtalálni.

Egyszerre ezer gondolat lepte meg. Nem tudott eligazodni gyanújának számtalan utvesztőjén. Közbe figyelmesen vizsgálta nejének arczát s minden mozdulatát. De attól sem lett okosabb. Csak gyanúja nőtt, izmosodott.

Egyszerre megrezsent. A felesége háttal volt felé fordulva és ruhájából a zsebkendő vette ki s azzal egyridejűleg egy levél hullott a szőnyegre.

Az első pillanatban fölakart ordítani dühében s azután oda rohanni a földön fekvő levélhez. De csakhamar összeszedte magát s nyugalmat erőszakolt idegeire.

A felesége kifelé indult annélkül, hogy a szőnyegre hullott levelet észre vette volna.

Megvárta míg az ajtó bezárult. Akkor felugrott s mint a vadállat zsákmányára, olyan féktelen dühvel rohant a levélhez. Egy pillanat alatt mindent látott, pedig az agyába szökkenő vér elhomályosította tekintetét.

Ajánlott levél Budapestnek, a boritékon Törös kezevonásai által nejének címelve.

bentlakó növendékeinek éneke, mely *Vida* Dezső énektanár vezetése mellett, mindenkor szép és korrekt volt. A legjelentékenyebb része az ájtatosságnak a predikációk voltak. A megyebeli papság közül következők tartottak szent beszédet: *Fürész* József esp. plébános, *Belesnay* István, *Szentiványi* Károly plébánosok, *Streit* Ferencz püsp. szertartó, *Látics* György, *Tomán* Antal, *Horváth* Imre, *Bognár* Imre, *Kéri* Ferencz, *Szalay* József, *Kaiser* Károly s. lelkészek, *Chay* Antal karkáplán. A szt. Ferencz rendiek közül: *Varga* Márkus, *Szelecsény* Kamill, *Kiss* Arisztid.

— **Bérmálás.** A bérmálás szentsége pünkösdi vasárnapján a székesegyházban a következő sorrendben fog kiszolgáltatni: Reggel 8 órakor csendes szent mise, utána sz. beszéd. A szentbeszéd után kezdődik a bérmálás. Cél-szerűnek véljük a t. közönség figyelmébe idézni néhány, a bérmálásra vonatkozó pontot. A bérmálás szentsége eltörölhetetlen jelet nyom az ember lelkére; azért azt a legborzasztóbb bűn nélkül ismételnem nem szabad. A bérmálás szentségét csak a megszentelő malaszt állapotában szabad felvenni, azért a bérmálás előtt szent gyónást és áldozást kell végezni. A bérmálkozónak jelen kell lennie ugy az első imádság alatt, midőn a püspök kiterjesztvén kezeit, imádkozik az összes bérmálándók felett, mint az utolsó áldáson; mert ezen imádságok és áldások a szentség kiegészítő részét képezik. Éppen azért, ha már az első imádság megkezdődött, bérmálándó a templomba be nem mehet. Ha akár a sokaság miatt, akár más okból egyesek az első csoportból kimaradnának, azok az első csoport megbérmálása után fogják fölkapni a szentséget. Bérmátyák és anyák csak keresztény katolikusok, ezek is csak olyanok lehetnek, kik maguk is megvannak bérmálva. Azok sem lehetnek bérmá-szülők, kik csak ugynevezett polgári házasságban élnek. Végül tisztelettel tudatja a plébánia hivatal, hogy a rend kellő fentartása s az ájtatosságot zavaró tolongás elkerülése végett a sekrestyébe bemenni tilos.

— **Műkedvelői előadás.** A vörösmarthelyi kör igazgatója *Vértessy* József négy műkedvelői előadást rendezett a kör pénztára javára. Az előadások, mint halljuk meglehetősen gyér közönség előtt folytak le, a mi mindenesetre is bosszantó a közreműködőkre, a kik fáradtak szerepeik betanulásával és áldozatot hoztak az által, hogy mint műkedvelők felléptek. Ennek a részvétlenségnek egyedül és kizárólagos oka az, hogy az egész színlelőadásra az előkészületek valósággal a nyilvánosság kizárásával történtek. Még budapesti nemzeti színházban is, minden új darabnak próbáira meghívják a sajtót s informálják minden készülődésről. A sajtó aztán tovább adja az értesítést a nagy közönségnek. Innen van aztán, hogy a premierekre, már napokkal előbb nem lehet jegyet kapni. De ha a nemzeti színház igazgatója is mellőzné a sajtót s a siker érdekében nem venné igénybe annak közreműködését, bizonyosan úgy járna mint *Vértessy*, a ki megtette a legnagyobb fáradságot, mindent elkövetett a siker érdekében, de csak — *titokban*. Sőt nehogy elfogyjon minden jegy még ideje korán elhíresztelte, hogy minden jegy le van foglalva. A következményt ugyan előre láttuk, de nem mertük a titokban folyó előkészületeket a nagy közönség tudomására hozni, mert azt hittük, hogy ez kellemetlenül érintené a rendezőt. Az előadásról sem referálhatunk, mivel szinlapot sem küldötték a szerkesztőségnek, valószínűleg azt akarták jelezni ezzel, hogy az nem tartozik a közönség elé. — Nos, nem szegjük ez uttal sem meg a köteles diszkreciót és nem áruljuk el, hogy kik játszottak, s hogy játszottak.

— **Zsinati vizsgálat.** *Prijach* József pápai praelatus, nagyprépost, püspöki helynök elnökléte alatt folyó hó 1-én és 2-án tartott meg a róm. kath. lelkészek számára előírt zsinati vizsgálat (plebánosi vizsga), melyen a jelen esetben *Szörödy* Gyula és *Andriszek* János székesfejérvári egyházmegyei áldozárok vizsgálatát meg.

— **Déli vasut.** Folyó évi június hó 5-én Pünkösdi ünnepe alkalmából Budapest déli vasutról a magyar vonal Siófoktól kezdődő déli vasuti állomásaira, valamint Fiume, Triest és Carmona, nemkülönb a bécs triest, karinthia és tiroli vonal jelentékenyebb állomásaira a Budapest déli vasuti pályaudvarról este 9 óra 25 perczkor induló 207. számú személyvonatnál rendkívül mérsékelt áru menet-térti jegyek fognak kiadni. A fent említett állomásokra a közbeeső magyar- és horváth állomásokról is fognak ily mérsékelt menet-térti jegyek kiadni. Ezenkívül a magyar vonal állomásairól igen mérsékelt áru menet-térti jegyek lesznek *Budapest* és *Bécs* déli vas-utra kiszolgáltatva. Ezen menet-térti jegyek 14 napig érvényesek és a *viszajövetelkor* az utazás *kétszer* tetszés szerinti állomásokon félbe szakítható. A Budapestről szóló jegyek naponta válthatók a déli vasut városi irodájában (V. Nádor utca 16.) a m. kir. államvasutak városi menetjegy irodájában (Hungaria szálloda) és az indulás előtt az állomás személypénztáránál. Az utazásra vonatkozó adatok, valamint a jegyek ára a már kifüggesztett falragaszokból vehetők ki, ezenkívül minden állomáson díjmentesen kapható a folyó évben rendező kéj-utazások jegyzéke.

— **Érdekes átérés.** A Fiume melletti *Grobnikban* — írja tudósítónk — egy 18 éves mohamedán ifju tartózkodik, *Hasszán* Cismics, a ki szerajevói születésű és állítólag fia egy gazdag agának. A fiu nagyon romantikus módon került Grobnikba. Szerajevóban az iskolában megismerkedett egy keresztény fiúval, a kivel azután mindig együtt volt. Barátja révén megismerkedett a keresztény vallással s egy napon *Hasszán* azzal lepte meg apját, hogy át akar térni a keresztény vallásra. Az apja se-hogy sem volt hajlandó beleegyezni, mire *Hasszán* otthagya a szülői házat s bujdosás közben Grobnikba jutott, a hol egy család fiával fogadta. Most már nem állott semmi akadéka útjában s a grobniki plébános maga ok-tatta őt a katolikus vallás tanaiban *Hasszánt* vasárnap keresztelik meg. keresztapja *Bacics* susáki polgármester és *Burics* borkereskedő lesz.

Mellől a visszafojtott düh hangjai szakadtak fel, mint a halálra sebzett utolsó hörgése. Ime a bizonyíték!

Kiragadta a levelet borítékjából s egy pillanat alatt leolvasta tartalmát:

Nagyságos Asszonyom!

Elintéztem — s ha férje még nem ismeri titkunkat, úgy minden megbeszélésünk szerint fog történni.

Kézcsókoló híve:

Törös.

Ez volt a levél rövid tartalma.

Egy pillanatig úgy állott ott a szoba közepén, kezében a levéllel, mint a villámsujtott. Nem tudta, mitévő legyen.

Lassanként magához tért és lecsillapodott. Hamarosan megváltoztatta első tervét, hogy feleségét azonnal kérdőre vonja. Érezte, hogy ő maga bármilyen súlyos bizonyítéknak tekintí is ezt a levelet, annak rövid tartalmát az asszonyi ravaszság hamarosan félremagyarázhatná s akkor csak nagyobb óvatosságra ösztönöznék az asszonyt s ő továbbra is kétkedésben élne.

Mindég a ravasz félremagyarázástól félt, megvolt győződve lelke mélyén, hogy felesége megcsalja őt, s hogy eddig gyanújának semmi tényleges alapja nem volt, ezt kizárólag neje ravasz ügyességének tudta be. Az a nagy gyűlölet, melyet most neje iránt érzett, óvatosságra, ravaszra ösztönözte.

A levelet visszatette borítékába s azzal a földre eresztette úgy, a hogy volt. Azután visszaiült az asztalhoz, hátat fordítva a szőnyegen heverő levélnek. Kezébe vette az ujságot, mintha csak az kötné le figyelmét. Az ujság fölött azonban a szemben levő tükröből mindent tisztán kivehetett, a mi a háta megett esetleg történik.

Nem sokáig kellett várnia, kinyitott az ajtó s bejött a felesége.

Takács az ujság fölött látta tisztán az asszony arcát, egészen ki volt kelve, hihetőleg észrevette, hogy a levelet elejtette. Első tekintete a levélre esett s aztán firkésző aggodalmassággal felé tekintett. Láthatólag megnyugtatta férje nyugodt magatartása. Egy pillanatig habozva állott a szoba közepén, aztán óvatosan a levél felé közeledett. Férjét folyton szemmel tartva hajolt le és vette föl a levelet.

Takácsnak figyelmét egyetlen mozdulata sem kerülte el. Látta azt a diadalmas, megelégedett mosolyt is, mely neje ajkán végig futott, mikor a levél már zsebében volt.

Ez a mosoly betetőzte a gyanút. Takács most már tisztában volt mindennel s ez a bizonyosság olyan végtelen dübbe hozta, hogy a legnagyobb erőfeszítéssel tudta magát visszartartani, hogy meg ne rohanja az asszonyt és belé ne fojtja áhok lelkét.

De ismét erőt vett magán. Letette a lapot, fárdatlan kinyújtózkodik. Azután nyugodt arcz-kifejezéssel, neje rá sem tekintve, kiment a szobából.

Azon a napon már nem tudott a hivatalában dolgozni sem. A fájdalmas keserűség és a düh uralták egész lényét. Folytonosan a megtorlás módját kereste. Majd ismét csendesedett és mérlegelve a gyanúkokat, úgy tapasztalta, hogy még ez a levél is homályos tartalmu és föllépésére elegendő támponttal nem bír.

Érezte, hogy kétségbevonhatlanabb bizonyítéka van szüksége és szilárdul elhatározta, hogy e bizonyítékokat megszerzi.

Igen de hogyan?

Ez a kérdés kinozta napokon keresztül, annélkül, hogy megoldani bírta volna. Ezer terv merült fel agyában, lassanként azonban valamennyit elvetette. Olyan bizonyítékokat akart szerezni ez alkalommal, a mit le nem lehetett tagadni. De ezt, — bár a levél maga alapot szolgáltatott a további kutatásra nem volt olyan könnyű megtalálni.

Izgatott napok következtek, melyek egészen megviselték. Nejét most még jobban kerülte s különböző ürügyek alatt az egész napot családjá körén kívül töltötte. Neje iránt olyan gyűlöletet érzett, hogy idegenek jelenlétében sem tudta azt eltitkolni.

Az asszony pedig némán türete férje viselkedését, nem panaszkodott, csak ha nem látták sirt. Házasságukban nem ez volt első eset, hogy napokig tűrnie kellett férje kiméletlen bánásmódját, ez alkalommal azonban férje módora jóval tulhalad az időközönként beálló féltékenykedési jelenetek határait.

Aggódva, hallotta éjszakánként férjének kétségbeesett nyögéseit, s viaskodását, melyet álmában folytattott. És nem kis félelemmel vette észre azt is, hogy napok múlása nem hogy mérsékelné, de sőt növeli férjének ellenséges magatartását.

Egy napon megkísérelte férje kiengesztelését. Amint férje szokása szerint a reggeli lapokat olvasta átfölelte és síró arczát vállára hajtva azt kérdezte tőle.

— Pál! — miért bánik így velem?

Takács ingerülten, magából kikelve ugrott fel székeről s nejét durván ellökte magától.

— Né nyuljon hozzám — ordította dühösen.

Az asszony majd össze roskadt, attól a borzasztó tekintetől, melyet férje reá vetett.

— **Vizsgálati hangverseny** Leéb Erzsike zongora-tanár nő tanítványaival f. hó 1-én d. u. 3 órakor zártkörű zenevizsgát tartott a Vörösmarty kör termében, mely ez alkalommal zsuflóságig megtelt előkelő hölgyközönséggel. A műsor minden egyes pontja után freuetikus tapsvihar volt a szereplők jutalma s ez elég bizonyítéka volt annak, hogy Leéb Erzsike tehetséges mester és fényes eredménnyel működik. A szereplő tanítványok mindegyike szép előkészültséget s nemes ambícióval árukt el. Különösen megnyerte a közönség tetszését *Lichtnecker* Lujza igaz érzéstől áthatott precíz játéka, mely nagy készütségről tanuskodik; Beethoven egy Sonátája s Gaál F. magyar rhapsodiája keletett még nagy lelkesedést, melynek előadásával *Pisztel* Mariska remekelt. Zajos tapsokat arattak *Lichtnecker* Juliska, *Ébner* Iona, *Veihinger* Emilia, *Steindl* Margit, *Kaltenacker* Irma. Általában véve az egész hangverseny, melynek folyamán a tanárnőt tanítványa számos virágcsokorral ajándékozták meg, igen előkelő művészi magaslaton állott.

— **Hány éves, kis baba?** Érdekes jelenetek voltak tanui a kamara-erdő nyaralói és a vidékről összesereglett nép a mult héten tartott hadgyakorlatok alkalmával. A gyakorlatok végeztével ugyanis, mikor a király fül akart szállani a kocsijára, elébe topogott egy hároméves kis baba, kezében mezei virágokból készített csokrot tartva, melyet e szavakkal nyújtott ő Felsője felé:

— Eljen a király! Eljen a haza!

A király nyájasan mosolygott az apró fehérubás leánykára s átvette a csokrot, a kis baba édesanyjához fordult s magyarul kérdezte:

— Fiu, vagy leány?

Az anya a magyar kérdésre németül felelt:

— Mädchen, Majestät!

E válasz után ismét a kicsikéhez fordult s azt kérdezte tőle: — Hány éves?

A kis baba egész bátran felelt, hogy három éves.

A király megsimogatva a leányka arcát, a jelenlevők élénk éljenzése mellett ült kocsijába s elhajtattott. — A közönség lelkesen megdéljezte a gyakorlatokon szintén részt vevő József főherceget is.

— Utállak, gyűlöllek! — tódította meg Takács, aztán eldobva az újságot, dühösen távozott.

Még mikor a hivatalban ült akkor is borzongott attól az öleléstől. Egy újabb taktikát látott, nevének ebben, az eddigi daczos magatartásával ellenkező cselekedetében. Eddig ezt sohasem tette! Talán sejt azzal a tulfinom asszonyi ösztönnel, hogy most már bizonyítékai vannak ellene?

Ez ingerült állapot végleges határozatra ösztönözte. A kérdés tisztázását most már siettetnie kellett, márt ez újabb fordulat még elviselhetlenebbé tette a várakozást.

Nem talált más módot, mint felutazni Pestre s ott Töröst vallatóra fogni, ha más-kép nem, hát revolvert fog szegezni mellének s ugy kényszeríti az igazság bevallására.

Ezen az estén még a szokottnál is tovább volt a kaszinóban.

Megkísérelte a kártyázás izgalmaival elnyomni háborgó érzelmeit. Az esse azonban nem járt ott. Barátai eleinte gunyolták szórakozottságát, később bosszankodtak figyelmetlenségén. Eszre vette s ott hagyta őket.

Visszavonult az olvasó terembe. Ott már nem volt senki.

Szórakozottan futotta át a lapokat. Alig tudta, hogy mit olvas. Egyszerre azonban izgatott lett és figyelemmel kezdte olvasni az egyik cikket, melyet már egyszer végig olvasott.

Egy törvényszéki tárgyalás volt benne leírva, melyben a szakértő orvosprofesszor egy lopással vádolt leányt — a ki makacsul tagadta a reá rótt bünt — a bírál és a hallgatóság előtt hipnotikus álomba merítette, beiga-

— **Kneipp plebános meggyógyult.** Wörishofenből azt az örvendetes hírt kapjuk, hogy *Kneipp* plebános állapotában határozott javulás állott be, a beteg már teljes rekonvalescens és rendesen alkalmazza az öntéseket. Étvágya is tökéletesen helyre állott. Érdekes, hogy a lapok azon híre nyomán, a mely *Kneipp* haláláról szólt, tömérdek gyászszöszorü és sürgöny érkezett a világ minden részéből Wörishofenbe.

— **Magán vizsgálatok a főgimnáziumban.** A helybeli kath. főgimnáziumban az írás és szóbeli magán vizsgálatok f. évi június hó 23 és 24 napjain fognak megtartani. Jelentkezni f. hó 22-én d. u. 2 órakor lehet az igazgatói irodában.

— **Szüneti orvosi kurzus.** A szüneti orvosi kurzusnak a budapesti egyetem tanárai és magántanárai részéről választott bizottsága folyó évi szeptember hó 6-ától 19-éig szüneti pótló előadásokat rendez, hogy azon haladást, melyet az orvosi tudomány az utóbbi években elért, az egyetem tanárainak s magántanárainak előadása révén az összes magyar működő orvosoknak hozzáférhetőbbé tegye és hogy nekik alkalmat szolgáltatson arra, hogy a legújabb haladásokat közvetlen szemlélet alapján megismerjék sőt begyakorolják. A részvételi díja, mint értesültünk, egyenkint 30 forint. Bővebb felvilágosítást a végrehajtó-bizottság nyújthat, melynek elnöke dr. *Böke* Gyula.

— **A görögök lóvásárlásai.** Pécsről távirják, hogy az ottani országos vásáron a görög kormány lóvásárlói becsődítették az eladó lovakat, úgy, hogy évek óta ilyen nagy felhajtás nem tapasztaltott. — Tegnap este távirati utasítás érkezett az összes lóvásárlások beszüntetésére.

— **Gyászhir.** Egy nemes családnak érdekes tagja hunyta le szemét mult hó 28-án *Kálozon* örök álomra. *Karcsai Lukács* Antal földbírtokos, megyei bizottsági tag rövid szenvedés után, példás keresztény türelemmel végezte be pályafutását. Boldogultnak *Kálozon* jövedelmező malom-bérlete volt s mint ottani lakos általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett. Sok jót tett a szegényekkel s az ügyefogyottakkal gyamolította volt. Temetése május hó 31-én ment végbe Dunapentélén, hol nagyobb földbirtoka volt, nagyszámu gyógyszerol rokonság és óriási közönség részvétel mellett. A ravatalra rokonok is ismerősök nagy mennyiségű, drága

koszorukat küldöttek, melyek közül pazar díszítésre nézve kiválik a kálozi ipartestület koszoruja. A temetési szertartást *Büttel* Károly plebános végezte. Szertartás után *Látics* György székesfejérvári káplán szivreható busubeszédet mondott.

— **Országos tüzoltó-szaktanfolyam.** A budapesti önkéntes tüzoltó-testület parancsnoksága a tőle telhető legnagyobb áldozatokat sem riadva vissza, főtevékvei egyikének ismeri, hogy az emberbaráti szeretetben gyökeres tüzoltó-ügynek minél több és minél szakavatottabb harcosokat neveljen. E végből saját tagjainak lehető legalaposabb kiképzetésén kívül, régtől fogva gyakorló mestereket küld ki a vidéki tüzoltó-testületek szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzetésére czéljából: 1890. év óta pedig, hogy a hazai tüzoltó-intézménynek terjesztése és fejlesztése által is maga elé tűzött czélnek minél derekasabban megfelelhessen, lehetőleg minden évben országos tüzoltó-szaktanfolyamot is rendez. A megelőző években elért eredmény álta. buzdítva és a fennálló tüzrendészeti kormányrendelet czélzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 66.274. — V/10 számu rendeletével nyert megfizelő megbízatása alapján a budapesti önkéntes tüzoltó-testület parancsnoksága a folyó év nyarán immár a VI. országos tüzoltó-szaktanfolyamot tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által az emberbaráti tüzoltó-ügy iránt érdeklődőknek, hogy a lehető leg-ridebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tüzoltó szakmába alapos kiképzetet nyerjenek, tüzoltó-testületek szervezéséhez és azok szakszerű elméleti valamint gyakorlati oktatásához megkívántó ismereteket megszerzhessék. Kezdődik 1897. évi augusztus hó 2-án és tart bezárólag augusztus hó 22-ig.

— **Nyilvános köszönet.** A „Székesfejérvári önk. tüzoltó-egylet” által folyó május hó 30-án tartott népiünnepélyen felülizetni kegyesek voltak a következők: N. N. 1 frt. Méltóságos br. *Füth* Pál főispán 90 kr, *Füth* Imre 40 kr, *Csilléri* N. ur 50 kr, *Balász* Miklós 25 kr, *Glanec* Gyula, *Szladi* N., *Sorocz* József, N. N., *Németh* József, *Berger* Béla egyenként 20 kr és *Matuske* N. 10 kr, *Számner* Kálmán 60 krt, miért is fogadják az egylet nevében hálás köszönetemet. *König* Lajos segéd tiszt.

Délután nem ment a hivatalba, otthon maradt előkészíteni a kísérletet, a melyet még az nap végre akart hajtani. Odaült a felesége mellé s beszélgetéssel igyekezett folyton növekvő izgatottságát elnyomni.

Az asszonyon feltűnt férjének szórakozottsága s egyszer meg is kérdezte mosolygva: — Mire gondol Pál?

Takács összerendezte. Egy pillanatig nem tudta, hogy vajjon nem beszél-e hangosan azokról a dolgokról, melyek olyan élénken foglalkoztatták, s nem költötte-e föl a asszony gyauanját. Neje mosolygó arca megnyugtatta. — Egy kissé álmos vagyok — mentegetődzött.

Rövid ideig beszélgetett még, aztán megint csak visszatért gondolata a kísérlethez.

A borult téli délutávon, korán beálló alkony borult a szobára, Takács érezte, hogy az alkalmas időpont elérkezett kísérlete végrehajtására. Erre a gondolatra valami ösztönserű gyávaság lepte meg, a hideg borzongása futotta át tagjait.

Az a rendkívüli kísérlet, melynek alapján nejt választotta, most midőn közel állott hozzá, borzasztónak, rettenetesnek látszott.

De felülkerekedett kétkedése, s az a tudat, hogy csak így nyerhet kétségtelen bizonyítékot, újra megszilárdították elhatározását.

Leeresztette a függönyöket s meggyújtotta a lámpát.

A szétáradó fénye megvilágította, halott-haloványra vált arcát.

A felesége aggodva kérdezte meg tőle.

— Valami baja van, hogy olyan halavány?

— Nincs semmi bajom, csak kimerült vagyok kissé s ezért álmos is.

zolásán annak, hogy a leány beszámíthatatlan állapotban követhette el a lopást.

Ezzel kapcsolatban egy tudományos kis értekezés volt a lapban a hipnotizmusról, mely egyebek között ismertette, hogy kiket lehet s mi módon hipnozisa ejteni. Felvult említve benne az is, hogy ilyen állapotban nem csak szuggerálni lehet a médiumnak, de azoktól bármi titkukat is könnyen meglehet tudni.

Takácsot rendkívül felizgatta ez a czikk. Most már tudta mit fog tenni.

A cikkben megvult írva, hogy különösen alkalmas médiumok az ideges nők. Az ő felesége is ideges, nagyon ideges asszony. A cikk részletes ismertetést szolgáltatott arra, miként tudja meg a feleségétől a valót. Ez a mód feltétlenül megbízható, minden félrevezetés lehetősége ki van zárva. A médium nem tud ravaszkodni, de engedelmeskedik föltétlenül.

Még átvilagasta egy párszor a cikket, aztán hazament.

Utközben eszébe jutott, hogy a cikkben fölvan említve, miszerint a médium jóakaratra szükség van s azért elhatározta, hogy másnap szinleg kibékül a feleségével, hogy a kísérlet sikerét ezzel is biztosítsa.

Az éjszakát elég nyugodtan töltötte, mert egy gyöngye reménysugár, mely kétségbesése között soha sem hagyta el azzal a lehetőséggel kecsgettette, hogy a holnapi kísérlet esetleg neje ártatlanságáról fogja meggyőzni.

Másnap megtörtént a kibékülés, abban a formában, a mint hasonló esetekben közöttük történni szokott. A felesége sirt, és megbocsátott, anélkül, hogy kérdezte volna miért volt oly kíméletlen ő azonban sietett az érzelmes részeken mentől hamarabb túl lenni.

— **A kiskereskedők mulatsága.** A kiskereskedők igen jól sikerült hangversenyt rendeztek vasárnap a polgári lövölde helyiségében. A hangversenyt Jámor Zsigmond, Berényi István, Hirschler Jenő és Márkusz Miksa vonós-negyese nyitotta meg. Csongori Mariska énekelt aztán több csinos dalt, majd Gasdy Aranka szavalta el kitünően Vörösmarty „Szép Ilonka” című költeményét. Végül Sulman Ferenc zongorázott el egy pár kitűnő darabot, amelyek igen sikerülten zárták be a hangverseny változatos műsorát. A hangverseny után tánc következett, a mely reggelig tartott.

— **Istenítélet a templomban.** A véletlen különös játéka nyilvánul az alábbi esetben, mely a szegedi alsóvárosi templomban történt május 29-én. A ferenczrendiek a fínt nevezett templomban egy ezüst misét ünnepeltek, mikor a zivatar hirtelen kitört s az ünnepélyre összegyűlt nép a rejtelmesen elsötétült templomba szorult. Kint tombolt, zúgott az orkán, midőn halotti csendben egyszerre egy vakító tüzkévé csapott a templomba, a villám az oltárt teljesen összerombolta rettenetes dörgések között. A hivatott óriási pánik fogta el erre s fejesztve akartak rohanni kifelé. Urban Juvenal gvardián így szólta bátor hangon a néphez: — Látjátok! Istenítélet. Ne mozduljatok és nem lesz semmi bajotok! A nép lecsillapult s nem történt semmi szerencsétlenség.

— **Gyűlés.** A duna-almosy esperesi kerület papsága e hó 1-én tartotta gyűlését Seregélyesen Lajos József cz. kanonok és esperes-plebános elnöke alatt.

— **Népünnepély.** A várpalotai róm. kath. egyház előjárósága a róm. kath. plebánia templomban felállítandó orgona-alap javára folyó évi június hó 7-én, pünkösöd-hétfőn a péthi fürdő helyiségeiben tombolával és tánczal összekötött népünnepélyt rendez. Belépti-díj személyenként 20 kr.

— **A statisztikai hivatal reformja.** A nagy. kir. központi statisztikai hivatalról szóló törvényjavaslat, a mely indoklásával együtt a képviselőház szombati ülésén terjesztett be. Összesen 18 §-ban akarja rendezni a statisztikai adatok gyűjtését s azoknak megbízható kimutatásokká való feldolgozását. Az adatgyűjtés megbízhatósága iránt a javaslat

akként intézkedik, hogy kihágás címén 100 koronáig terjedhető pénzbüntetést szab arra, a ki tudva hamis vagy valótlan statisztikai adatokat vall be, vagy a jelen törvény szerint beszolgáltatandó statisztikai adatok kiigazítását a szabályszerű felszólítás jogerőre emelkedése után megtagadja. Azt pedig, a ki a jelen törvény szerint beszolgáltatandó statisztikai adatok gyűjtése ellen igaz, hamis híreket terjeszt, vagy a felvételek az előszabott időben való pontos végrehajtását más módon nehezíti — a mennyiben cselekedete súlyosabb beszámítás alá eső vétségét vagy büntetést nem képez — szintén kihágás címén két hónapig terjedő elzárással, valamint 100 koronától 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja. Ez iránt már azért is intézkednie kellett a törvénynek, mert a statisztikai adatok gyűjtése eddig sok félremagyarázásra adott okot.

— **Szabót keresnek.** A helybeli kir. orsz. javítóintézetnél évi 250 frt fizetéssel, élelmezéssel és egy szobából álló lakással javadalmazott kapusi állás tiltotttá be.

— **Tavaszi idyll.** A virágot fakasztó tavasz csillagos, illatterhes éjszakáinak bűvös varázslata terjed a város fölé. Midőn az égbolton feltűnnek a csillagok s az utcákra a lámpák pislógó világa veti sugarát: zengő czimbalomszó s a zongora akkordjai röpítenek ki a nyitott ablakok át az utcákra. A sétáló irányt nyernek s egész korzó képződik ott a hol a hangok legjobban hallhatók. Az esti szellő szárnyára veszi a zenező s tündér kezével beszórja a közeli házak ablakain, a melyek mintegy varázsütésre nyílnak meg. A komor agglégnyű szobák egyhanguságát megbolygatják a zengő dallamok s mint incselkedő koboldok veszik körül a magányhoz szokott laklélt. Mennyi vágy kél a zenehangok nyomán, melyek nem tudnak határozott alakba tömörülni; mennyi eltemetett emlék kél életre; mennyi elszáratott érzés hullámzik ilyenkor át az agglégnyű lelkén! — De a kőszá szellő elhinti a zenezőt az egész környék fölé s a sétáló diákok ajkán életrekel ifjú lelkük érzelmé, bús dal felel a zenezőre, és a holdnak halvány fényén jajgat és sir elpusztult reményén egy magányos, árva szív. Es terjed a dal altató siralma . . . De nem, ne folytassuk tovább. Mert csak így lehetne, de nincs így. Az ablakokon beülmik az utcai piszok fertőzött szaga, a csatorna parton felhang-

zik a békák brekegése s ijedten menekül mindenki a falakkal védett helyiségekbe, a hova nem terjed be az utcai szag, nem hallik be a békák fülsértő lárájára. A tavaszi idyllben gyönyörködhet a falusi nép, gyönyörködhet a fővárosi polgárság is, de mi székesfejérváriak nem!

— **Megveszett ökrör.** A Győry uradalom kisparkátai Parrag pusztáján a járásorvos egy ökrön a veszettség jeleit konstátálta, a miért is az állatot rögtön agyonlőtték. A pusztá többi ökréit a Hólyas intézet kiküldeteli oltották be védőszerrel.

— **Szigeti J. fényírdájának vezetését** Held Jenő urra bizta, ki egyúttal székesfejérvári fényírdájába társként belépett. Held Jenő eddig Budapesten kiváló művelése és sikeres kivitelű fényképei folytán a fővárosi közönség elismerését bírta és a nádor-utcai kirakatok, melyek már Held Jenő munkái, elég ajánlást kepeznek és reményt arra, hogy közönségünk is rövid időn belül képzettségét és szakszerű ügyességét méltányolni fogja. Az itteni fényírda felvételeit továbbra is Szigeti fogja budapesti fényírdájában kidolgozni és oda törekedni, hogy az itteni fényírda által kidolgozandó fényképek a budapesti fényírda fényképeitől miben sem különbözzenek.

— **Árverések Tatán.** A gróf Esterházy Miklós hagyatékából telivér és félvér lovak (használati és tenyészlovak) június hó 9-én pünkösöd utáni szerdán és következő napjain önkényes árverés alá kerülnek Tatán. Június hó 14-én, hétfőn pedig a tatai várpinczéből különféle asztali- és csemege borok fognak elárvereztetni. Véber Rezső, uradalmi jószágigazgató.

VEGYESEK.

[ ] **A telefonváros.** Stockholm, a svédek fővárosa méltán megérdemli, hogy telefonvárosnak nevezék, mert neki van a világ összes városai között a legtekélyesebb telefonhálózat. Most, hogy a budapesti telefon államosítása nálunk is aktuálissá teszi a telefonkérdést, nem lesz érdektelen egyet-mást elmon-

S hirtelen elhatározással folytatta.

— Érdekes minő befolyással van az emberre a kimerülés. A napokban olvastam egy cikket, a mely éppen e kérdést tárgyalja. A kimerülés bámulatos befolyással van az ember álomosságára. Elég egy fényes tárgyat ilyenkor fixirozunk, hogy elaludjunk.

Az asszony elkazagta magát.

— Fényes pontot? — Hiszen ez éppen ellenkezőleg igazítja az embert, nem hogy álomossá tenné.

Takács alig tudta leküzdeni izgatott örömet, hogy a társalgás céljának kedvező fordulatot vett.

Mos már sietett az alkalmat fölhasználni.

— Nos! — hamar legyőzhetem a maga kételkedését. Maga is éppen olyan kimerült lehet mint én. Jőjjön ide az asztalhoz s én elfogom magát áltatni.

Es tetett kacagással vette ki zsebéből, aranyozott hegyű czeruza tartóját.

Az asszony soha sem halott a hipnozisról. Nem látott egyebet az egész dologban, mint egy tréfát. Hogy férje jó kedvét elősegítse mosolyogva teljesítette férje instrukcióit.

— Üljön ide a székre, szembe a világossággal. Nézen merőn a czeruza hegyén látható kis fénylő pontra és gondoljon az alvársára.

Takács a czeruzát magásra tartotta, feleségének megfajult a szeme, a mint rá nézett. Panaszkodott is mosolyogva.

— Jajj! — így megfajult a szemem.

Takács tudta, hogy ez csak elősegíti a kísérletet, mosolyogva nyugtatta meg.

— Nem sokáig tart. Elmulik.

Szabadon levő kezével csendesen simogatta neje arcát s egész erélyt igyekezett neje re vetett tekintetét összpontosítani.

Az asszony mosolygott, de Takács már remegett az izgatottságtól, melyet a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett leküzdeni miközben egyre erősebben hangoztatta:

— Maga már álmos! . . . — Nagyon álmos . . . A szemei már lecsukodnak. Maga már alszik. Nagyon alszik.

Az asszony arcáról lassanként eltűnt a mosoly s valami nevéstésből erőfeszítéssel igyekezett küzdeni rajta erőtevő álomosságot. Szemhéjai mint egy haladó lepke szárnya úgy mezgott kinos erőlködéssel, míg férje utolsó szavaira fáradtan lecsukódott.

Takács minden tagjában remegve tette le kezéből a czeruzát.

Felesége hipnotikus álomba volt merülve! Egy pillanattal tehetetlenül, ijedten állott. Neje arcára meresztve tekintetét.

Borzasztó félelem vett rajta erőt, amint neje halottra vált arcát látta, s csak e pillanatban gondolta át e kísérlet retentő voltát.

Nem is jutott eszébe, hogy bármiről is kérdezze. Fülakarta e rettenetes álomból ébreszteti. De e pillanatban kinyílt az ajtó, melyet elleleledett bezárni s a cseléd jött be kezében egy levéllel.

— Most hozta a levélhordó a Nagyságának. Takács meglepetésből magához térve gőpiesen vette át a levelet s a távozó cseléd után, a ki azt hitte, hogy urnője alszik s nyugodtan távozott, elrekesztelte az ajtót.

Nejéhez akart menni, egészen megfélemedezve a levélről, hogy fölébressze, midőn tekintete véletlenül az asztalra dobott levélre esett.

Mintha lába a földre gyökerezett volna, úgy állt egy pillanattal, olyan rémülettel nézett a levélre.

Ismét Törös irt!

Felébredt féltékenysége egy pillanat alatt hatalmába kerítette. Nem gondolt e pillanatban nejeire, ki fájdalmasan nyüzsgögt, borzasztó állapotában. Csak a levél tartalmát akarta ismerni. Fölszakította a borítékot és olvasta:

Nagyságos Asszonyom!

A miniszter ma aláírta férjének tábla bírói kinevezését s egybeugy intézkedtem, hogy kedves férje, Nagyságos kivánsága értelmében születése napján tudja meg kineveztetését.

Örvendeni fogok, ha e csekély szolgálattal hozzájárulhattam a születésnapjára meglepetéshez.

Tiszteelő hiva:

Törös.

Takács eldobta a levelet s odarohant a feleségéhez. E pillanatban egész önkívületi állapotban volt.

— Ébredj fel Ilon! — kiáltott reá és megrázta az alvót.

Az asszony rettenetes viaskodást folytatott, hogy magához térjen, de hasztalan.

Takács rémületen ordított:

— Ilona ébredj fel, — parancsolom, hogy ébredj fel.

Aztán eszébe jutott, hogy van más mód is. Ráfújt az arcára s midőn ez sem használt, megrázta egész erejéből az asszonyt.

E pillanatban kinyílt nejeinek szeme, ki egyenesedett ülő helyéből, de a másik pillanatban szívéhez kapott s egy sóhajtással életelenül esett össze a székre.

Takács minden tagjában remegve tartotta fülét neje szívére, nem dobogott már. Megfogta kezét, hidegek voltak.

A közeli székbe roskadt, két kezét halántékaira szorította s észbontó kétségbeesésben tágra nyílt szemekkel meredt neje holttestére . . .

dani a telefonvárosról, a mely különben is egyre nagyobb érdeklődés középpontja lesz, az ott készülő nagyszabású kiállítás révén. A telefon Stockholmban mindenfelé el van terjedve. Van telefonja a legkisebb trafikosnak, újságelárusító-böndének és minden valamire való lakásnak. Csak a legszűkebb viszonyok közt élő stockholmi családoknak nincs telefonja. A jobb módúknak van több is, de kettő rendszeren: egy a szalonban, egy a konyhában és a szakácsné, ha kész az ebéd, egyszerűen betelefonoz az urnójának. A nagyobb hotelokban minden szobában van telefon és ezenkívül egy váltó-állomás a portánál. Még a környékre közeledő hajók is telefonösszeköttetésben vannak a várossal. Mihelyt a gőzös elhagyta a partot, azonnal megerősítik az összeköttetést és azután a kapitány kajütjéből beszélni lehet csak a várossal, hanem a vidékkel, sőt a külfölddel is. Stockholm középponti telefonállomása a városnak egyik elsőrangú látványossága. Nagy palota ez, a melynek hatalmas telefontornyába fut össze az a tömérdek vezeték, a melynek egy része a város fölért való világos hálót alkot, másrésze az elektromos kábelekkal az utcák alatt fekszik. A középponti összekötő hivatalban 250 fiatal lány dolgozik. Egy hétköznapon átlag 100.000 összekapcsolást eszközölnek. Az összes vezetéknek hossza 17.000 kilométer. Az egész svédországi telefonintézményt egy magánvállalat az „Általános Telefon részv.-társaság” vezeti, mely 1883-ban kezdte meg működését. Csak a legutóbbi időben létesült az állami telefon, hogy az egyes városokat összekösse. Stockholm Páris mellett az egyetlen város, a melyben teljesen kettősvezetékű telefonrendszer van s hogy ez mennyire fokozza a beszéd tisztaságát és erejét, az ismeretes. Ehhez járul a telefon olcsósága. Koppenhágában az évi előfizetési díj 150 korona, Budapestén pláne ennek a kétszerese s Stockholmban csak 80 korona. A ki a készüléket csak 400 beszélgetésre használja, az egy évre 50 koronát s ezután pedig minden beszélgetésért 8 fillért fizet.

[ ] **A kis honleány.** Egy aragoniai falu leányiskolájában gyűjtést indítottak nemrégiben a kubai háborúban megsebesült katonák számára. A növények mindnyájan siettek odaadni fillereiket, csak egy kis leány maradt állva a sarokban. Könyvei sűrűn hulltak kétszeméből. Mikor a tanító megkérdezte tőle, hogy miért sir, így felelt: — Az én szüleim olyan szegények, hogy nem tudnak nekem pénzt adni. De itt a reggelim, azt odaadom. Jól fog esni a szegény beteg katonáknak. . . — A te szándékod, gyermekem, nagyon dicseretes — felelte a tanító, de a reggelit nem küldhetjük el Kubába; a kenyérré megvárjuk addig. . . Néhány nap múlva a kis leányka egy aranyat adott át a tanítónek, a kubai sebesültek javára. — Hol vetted ezt a pénzt — kérdezte meglepetve a tanító. — Donna A.-tól koldultam. Ez esetet megtudták a madridi Vörös-Kereszt-egyesület tagjai s annyira meghatták őket, hogy a kis honleányt arany érmet küldtek. Több gazdag ember pedig elhatározta, hogy neveletéséről gondoskodni fog.

[ ] **Feltalálók az örültek házában.** Az elmebeteg szomoró hajléka épen ségéllyel nem szükkölök a feltalálókban. Nem egy zseniális elme él le az örültek házában szellemének alkonyát és nem egy fényesen indult feltalálói pályára torkollik az élő-halottak gyászos csarnokába. Amde nem csak ilyen feltalálókat lehet az elmebeteg intézetében találni, hanem olyanokat is, a kik épen itt mutatják hogy lelkükben meg van az alkotó erő. Egy londoni elmebeteg-kórház igazgatója említi, hogy az ő intézetében is egy örült oly találmányt tett, mely fontos javítást jelentett a gőzgépeken. A találmány ma már minden felé el van terjedve és a feltaláló, a ki azóta meggyógyult, dussgazdag ember. Egy másik örült, a kit szintén abban az intézetben ápoltak, nagyon elmes szerkezetet talált fel a lawn-tennis-csók használatára. A találmány annyira megnyerte az igazgató tetszését, hogy szabadalmat vett rá és ma az elmebeteg feltalálónak nagyon csinos összeg pénze kamatozik egy londoni bankban.

[ ] **A motoros kocsik Angliában.** Mióta Angliában megengedték, hogy a kőzutonok motoros kocsik járhatnak, azóta motoros kocsik előállítására több részvénytársaság alakult mintegy hatvan millió forint alaptőkével. Alakul ezenkívül egy szindikátus is, mely eddig hetvenegy motor szabadalmat szerzett meg. A motoros kocsik dolgában azonban nem London vezet, mert a vidéki nagyobb városokban, valamint a kolóniákban a motoros kocsik elterjedtebbek, mint a fővárosban.

Közgazdaság.

Hanyatló ideálok.

Budapest, 1897. május 19.

(A. É.) Nemzetünk a föllendülésnek verőfényes, de rendszerint sajnos rövid napjait leszámítva, kevésbé dicsekedhet azokkal a tulajdonságokkal, melyek más országok példája szerint a nemzeti nagyság alapjai. Nem szokott a nagy viszonyokkal és érdekekkel való foglalkozáshoz. Közéletének legnagyobb eseményei is kicsinyek, alárendelt fontosságúak voltak azokhoz képest, melyek az igazán nagy népek történetében kiemelkednek. Legtöbbször azok utánzásai, en miniature.

Az új idők szava, a haladás kívánalmai eljutnak ugyan hozzánk is, de rendszerint meggyöngyülve. Fiai legalább egyes korszakokban eljárnak tudást, lelkesedést meríteni az eredeti forrásokhoz, de a nemzet műveletlen szomszédok közé ékelve nagy föllángolásokra ritkán hajlik, nagy czélokért küzdeni és lelkesedni huzamosabb időn át ritkán bír. Rendekre, fajokra, felekezetre, vármegyék és városokra oszlik, s e frakciók fölött összekötő kapocs gyanánt nem lebegnek nagy nemzeti ideálok.

Bocsánat, a magyar renaissance idejében igen. A „Hazádnak rendületlenül” parancsa fölé emelkedik azoknak, melyeket a rendi társadalom a legmagasabbaknak ismert. „Neked hazád mindent adott” állítja Széchenyi, „te neki soha semmit.” Jó hazafian lenni szép és kívánatos!

A nemzeti emelkedés föltételei szinte hihetetlenül gyors módon valósulnak meg. Nemcsak férfiak születnek, a kik fölismerik a nemzeti földadatokat, hanem a nemzet rendelkezik is azzal az erkölcsi erővel, mely őt az igaz és helyes czélok érdekében munkára kényszeríti. A haza javáért munkálni, sőt vért is ontani édes kötelesség!

A gyors emelkedés után nem kevésbé rohamos a hanyatlás a provinciális lét régi színvonala felé. Napjainkban a társadalmi és politikai élet nagy problémáinak kutatása, példa erre sovány repertoire-jával a Magyar Tud. Akadémia, ugyan keveseket vonz. Vezető államférfiaink többsége nem a közélet mezéjén, hanem az egyéni érdekekért munkálva jutott oda, a hol áll s nem is képvisel új irányt, új eszméknek megvalósítását tölik nem igen várhatja valaki.

Azonban annál a belátásnál, mely nélkül államférfiut képzelné sem tudunk, nálunk még inkább megfogytakozott az az erkölcsi erő, mely a sürgőseknek jelzett nagy földadatok megvalósítása felé hajtáná a nemzetet. Angliában nemrég egy mű jelent meg, melynek írója a német ipar fokozódó, sőt veszedelmes versenyére figyelmezteti a britnek nemzetét. A műnek címe „Made in Germany”, a mit különben az impozitált német árakra szoktak írni, nemcsak szálló igév vált, hanem egy, immár nagy mérvet öltött társadalmi mozgalom indított meg az iparosítás stb. javítása terén.

A milyen bősces Angliának az ő ipara, egalább is olyan értékes nekünk erőnk, hatalmunk s nemzeti vagyonosodásunk főforrása: mezőgazdaságunk. Ezek óta konstátálva van, hogy benne vagyunk az agrárválságban, a mely nem csupán az árak csökkenésében, hanem a szociális viszonyok megbomlásában is nyilvánul. Mi történt ellene mégis? Nem követtük-e el azt a ballépést, hogy az orvosszerek alkalmazása helyett kiállításokat és egyéb Potemkin falvakat építve, elakartuk hitetni a külfölddel, sőt saját magunkkal is, hogy a fögazdasági ág válsága, a nemzeti erő legtermékenyebb forrásának elapadása mellett, mi még mindig haladó és emelkedő, sőt boldog népek vagyunk?

A külföldet félrevezethettük, sikerült tán a nemzet nem igen gondolkodó részét is jégre vinni, de a tények logikáját ki nem fogjuk játszani, annyira bizonyos.

* Az országos iparegyesület a napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen gróf Zichy Jenő rendkívüli tetszéssel fogadott beszédében a magyar ipar továbbfejlesztésénél szem előtt

tartandó vezérelve a következőket tűzte ki: 1. *As eddigi vármányokból nem szabad egy dűnűk semmit.* Hogy mit értünk ezalatt, az elég világos, ha csak egy szóval utal arra a kísérletre, melyet az osztrák ipar tett oly czéloból, hogy a közállításoknál a magyar iparral egyenjogúnak ismertessék el. 2. *A kisipar technikai emelésére* és a nagyiparral való versenyképessé tételére a modern eszközök és a szövetkezetben rejlő erő igénybevételével kell törekednünk. 3. *A gyáripárt fokról-fokra ki kell egészíteniünk* s főleg azokat az új iparágakat meghonosítani, melyeknek nyers terményeink értékesítésére lehet támaszkodniuk. 4. Az ipari közigazgatásban, s a törvénykezésben biztositánunk kell az iparnak mindazon előnyöket és kedvezményeket, melyek azt a közös vámtérületen is fejlődésre képessé teszik s jövőjére hatással lehetnek. 5. Bázditánunk kell a társadalmat a hazai iparpártolás előlének minden téren való következetes keresztülvitelére.

NYILT-TÉR.

Paulovits Ferencz helyettes közgyám a „Székefejevári Hirlap” tegnapi számában nyíltéri közleményét bocsát világá. Miután benne vádaskodva védekezünk, nehogy tévedésnek legyen kitéve, s kiadandó röpiratát is ilyen eltévesztett irányban bocsássa ki: fölvilágosítom annak megjelölése előtt, hogy a „Fejérmegyei Napló” legutóbbi számában megjelent s hivatali működése ellen irányult cikket egész terjedelmében én irtam! E cikket megírásában senki nem befolyásolt, mint a hogyan egész itteni működésem alatt beigazoltam, hogy nem is befolyásolhat. Nehogy ártatlan embereket vádoljon figyelmeztetem arra a körülményre, hogy röpiratát egyenesen az én személyem ellen irányítsa. Éppen olyan kiméletlenséggel, bizonyítsa reám, hogy e cikket megírására — a közérdek kizárásával — mi indított, mint a minő kiméletlenséggel én irtam meg ellene a cikket. *Ennyi férfias bátorságot nála is föltételezek!*

Azt azonban kérem kell már most, hogy ne járja be a fegyelmi vizsgálat végét, hanem indítsa meg ellenem a sajtópört *azonnal*. Ohajtom és régóta várom, hogy a sajtóbírórság elé kerüljön a mi városunk ügye, a hol sok dologra lehetne világot vetni. Indítson tehát sajtópört, használni fog vele e városnak és saját ügyét a közönséggel szemben, nem röpirattal, nem nyilatkozatokkal, hanem csak ez uton tisztázhatja.

A mig a sajtópört meg nem indítja; a mig a sajtóbírórság az általam emelt vádak alól föl nem menti: nem tartom őt érdeemesnek arra, hogy az általa írottakat figyelembe vegyem.

Nyilatkozatának pár sora élénken megvilágítja azt a fegyvert, a melylyel harcza indul s mondhatom, hogy az egészen méltó hozzá, multjához, jelleméhez. Szégyenleném azonban, ha egy ilyen ember hitvány gyanúsításával szemben magamat védelmezni szükségesnek tartanám.

Németh Ödön.

KIADÓHIVATAL ÜZENETEL.

Mindazon előfizetőinket, kiknek mult hó végével előfizetésük lejárt, tisztelettel felkérjük, hogy előfizetésüket megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldését beszüntetni legyünk kénytelenek.

P. J. 56 frt 25 kr. Üdv.

Apró hirdetések.

E rovatban közzétett egy-egy hirdetésnek, ha lakosim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri közlésre 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként 20 kr-ért vétetik föl.

Értesítéseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinek, vidéki levelekre, ha 5 kros választ-bélyeg mellékelteketik választól.

UJSÁGELÁRUSÍTÓK

kerestetnek. Megbízható férfiak és asszonyok s felnőttbb gyermekek, a kik ujság elárúsítással óhajtanak foglalkozni jelentkezzenek a kiadó-hivatalban. Ügyeseknek minden nagyobb fáradság nélkül 4—5 frtot is megszerezhetnek hetenként.

HÁZVEZETŐNŐNEK

ajánlkozik intelligens fiatal özvegy, urasági házhoz; gyakorlott mindennemű házvezetésben, jó főző, házi varrást is elfogad; meggy magányos urhoz vidékre is. Czim a kiadóhivatalban „Nemeslelkű nő.“

ELADÓ HÁZ.

Egy három lakásból álló ház eladó. Van benne egy utcai lakás három szoba, üveges folyosó, konyha, kamra, pince, padlás s ezenkívül két udvari lakás, mely 1—1 szobából, konyhából, kamrából áll. Van udvara és termőképes szőlővel beültetett kertje. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

GAZDATISZT

keresztény, 48 éves, ki 25 évi működése alatt szerzett nagy gyakorlottságával úgy a belső, mint a külső teendőket mintaszertien végzi, azonnali belépésre vagy július elsejére ajánlkozik. Czim a kiadóban.

HÁZVEZETŐNŐI

állást keres egy a háztartás minden ágában járatos fiatal hölgy. Legszívesebben papi házhoz menne, vagy mint anya-helyettes, árva gyermekek mellé. Ajánlatok „Csendes Otthon“ czim alatt a kiadóhivatalba küldendők.

FELOLVASÓNŐ

és társalkodónőnek ajánlkozik fiatal művelt úri leány. Czime a kiadóhivatalban.

VIG KEDELYŰ

előkelő családból való leány ajánlkozik előkelő urhölgy mellé a fürdőudenyre szórakoztató társul, esetleg utazásához utitársul. Értesítést ad a kiadóhivatal.

BUTOROZOTT SZOBA

kiadó magános urnak takarítással együtt. Czim a kiadóhivatalban.

KIADÓ

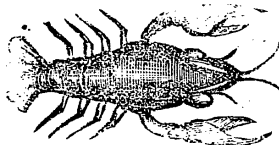
2 csinosan butorozott világos nagy szoba. Mindkettőben két-két ágy van. A bérbeadás igen mérsékelt árért történik. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

FIATAL ÁRVA

leány, igen jó családból való, mint házikisasszony keres alkalmazást úri családnál, esetleg magános öreg urhoz is elmegy. Ajánlatokat „Árva leány“ czimen továbbít a kiadóhivatal, a hol egyuttal a czim is megtudható.

FRISS ELEVEN RÁKOK

kaphatók

SZENYOVSKY J.

üzletében Kossuth-utca 7. szám.

Hirdetések

felvételnek kiadóhivatalunkban jutányos áron.

RODE IMRE

URI ÉS NŐI DIVAT ÜZLETE

Sz.-Fejérvárot, Nádor-utca 12.

A mélyen tisztelt vevő közönség becses figyelmét bátorkodom felhívni, tavaszi és nyári árakra, melyek új tizletemben nagy választékban, legjobb minőségben olesó árakon szerehetnek nálam be; n. m. divatos férfi és fiu kemény és puha

KALAPOK.

Női, férfi és fiu szalma kalapok.

Férfi Chiffon ing

sima, szegélyezett, himzett gallérok fehér és szines, divatos formákban, férfi álló ingek, a legjobb gyártmányu lábravalók szatén és köpper

REKLAM NYAKKENDŐK

a legdivatosabb formában és színekben drb. 20—25 kr.

BŐR KESZTYŰK

elismert legjobb gyártmányu női- és férfi, minden létező színekben 1.20.

Nagy választék szövött árúkbán

u. m. férfi, női és gyermek harisnyák, női, férfi cérna, és selyem kesztyűk. Női, és férfi nap- és esőernyők, kész fiu, és lányka ruhák, női bluzok, kötények mosó, és lüster, váltfüzők (mider), csipkék szalag és Schveiczi himzések, kötő és horgoló pamutok gyolcs vásznak sifon, és minden e szakmába vágó rövidáru cikkek.

Az osztrák állam-vasutak állomása Marienbad mellett.

A gyógyidény május 1-én kezdődött.

Herczeg

METTERNICH-féle ACZÉLFÜRDŐ.

Königswart.

Ez idő szerint házi kezelésben.

A fürdő egy 1000 méternél magasabb tölvevű fákka benőtt hegység, déli lejtőjén 723 méternyi magasságban fekszik Ujjonnan berendezett fürdőház és nagy olvasószalonnal, 26 jülke, tőzegfürdőkben, fenyőtűs és aczell fürdővel, idegviz, gyógymód, tej és savaskura.

Viktor forrás vasas savanyuviz, 0.08 vasbicarbont és 1.63 szénsavtaralommal 1000 rész vízben.

Richardis forrás, teljesen vasmentes savanyuviz 33 rész illó savval és csak 1.08 kötött alkatrészekkel. Mindkettő nagy keresletnek örvend és friss töltésben kapható a vizkereskedésekben. E két forrás a többek között Frankfurban, Tepitzben, Prágában, Londonban kitüntetett.

Hatásosnak bizonyult minden vészegénység rossz, nedves, általános testi gyengeség, kinarülés és idegségben alapuló betegségeknel, hurutokná, mint üdülés súlyos betegségek után és mint utócura Karlsbad avagy Marienbad használata után. — Naponta zene. Kiráduvlások, hangversenyek és mindennemű szórakozások. — 6 villa, 2 szálloda a fürdők közvevlen közelében több vendéglők és kávéházak, omnibus közlekedés a vasúthoz és vissza. — További felvilágosításokat ad a herzeg Metternich-féle forrás kezeléség Königswart.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó cikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szönyegekben. —

LÖWY ADOLF

SZ.-FEHÉRVÁR.

(Felmayer mellett.)

TELEFON NYOLCASHATVON HATVANEKETT ÉS HATVANEKETT

Nyomatott Számmar Imrénél, Székesfejérvárot